

Svensk författningssamling

Lag om ändring i brottsbalken

Utfärdad den 4 juni 2026

SFS 2026:924

Publicerad
den 4 juni 2026

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs i fråga om brottsbalken
dels att nuvarande 17 kap. 12 § ska betecknas 17 kap. 12 a §,
dels att 17 kap. 12 a och 16 §§, 21 kap. 7 och 15 §§, 26 kap. 3, 16 och
17 §§, 28 kap. 3 § och 29 kap. 4 § ska ha följande lydelse,
dels att det ska införas en ny paragraf, 17 kap. 12 §, av följande lydelse.

17 kap.

12 § Den som är

1. intagen i kriminalvårdsanstalt eller i ett särskilt ungdomshem enligt lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård,
2. intagen i ett häkte eller en polisarrest i avvaktan på att han eller hon ska förpassas till en kriminalvårdsanstalt eller ett särskilt ungdomshem,
3. häktad på grund av misstanke om brott, eller
4. tagen i förvar enligt utlänningslagen (2005:716) eller lagen (2022:700) om särskild kontroll av vissa utlänningar

och som rymmer från en kriminalvårdsanstalt, ett särskilt ungdomshem, ett häkte, en arrest, en undersökningsenhet, en vårdenhetsenhet, ett förvar eller från någon under vars uppsikt han eller hon står med anledning av ett frihetsberövande enligt 1–4, döms för *rymning* till fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt döms för *grov rymning* till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen

1. har föregåtts av noggrann planering eller varit organiserad, eller
2. annars har varit av särskilt hänsynslös eller farlig art.

Om gärningen är ringa ska den inte utgöra brott.

12 a §² Den som

1. hjälper den som är intagen, häktad eller tagen i förvar i fall som avses i 12 § eller som annars är med laga rätt berövad friheten att komma lös, eller
2. efter att en frihetsberövad person avvikit, främjar hans eller hennes rymning eller flykt genom att dölja honom eller henne eller genom någon annan sådan åtgärd

döms för *främjande av rymning eller flykt* till böter eller fängelse i högst ett år.

¹ Prop. 2025/26:181, bet. 2025/26:JuU38, rskr. 2025/26:314.

² Senaste lydelse av tidigare 12 § 1993:207.

Om brottet är grovt döms för *grovt främjande av rymning eller flykt* till fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om gärningen

1. har föregåtts av noggrann planering eller varit organiserad, eller
2. annars har varit av särskilt hänsynslös eller farlig art.

Om gärningen är ringa ska den inte utgöra brott.

16 §³ För försök, förberedelse eller stämpling till våld eller hot mot tjänsteman, grovt våld eller hot mot tjänsteman, angrepp mot tjänsteman, grovt angrepp mot tjänsteman, övergrepp i rättssak, grovt övergrepp i rättssak, skyddande av brottsling eller grovt skyddande av brottsling döms det till ansvar enligt 23 kap. Detsamma gäller för försök eller förberedelse till främjande av rymning eller flykt eller grovt främjande av rymning eller flykt samt för försök till rymning eller grov rymning.

21 kap.

7 §⁴ Om en krigsman olovligen avviker eller uteblir från tjänstgöringen döms han eller hon för *olovlig avvikelse av krigsman* till böter eller fängelse i högst två år.

Om brottet är grovt döms för *grov olovlig avvikelse av krigsman* till fängelse i högst tio år eller på livstid. Vid bedömningen av om brottet är grovt ska det särskilt beaktas om krigsmannen

1. avvikit under eller i anslutning till strid, eller
2. gått över till fienden eller annars överlämnat sig frivilligt till denne.

15 §⁵ För försök, förberedelse eller stämpling till eller underlåtenhet att avslöja eller förhindra olovlig avvikelse av krigsman eller grov olovlig avvikelse av krigsman samt för försök, förberedelse eller stämpling till våld eller hot mot förman döms det till ansvar enligt 23 kap.

För medverkan till tjänstebrott får dömas endast den som därigenom åsidosatt tjänsteplikt.

26 kap.

3 §⁶ Har någon dömts till fängelse i lägst två år och begår han eller hon, sedan domen har fått laga kraft, brott för vilket är föreskrivet fängelse i sex år eller mer, får för återfallet dömas till fängelse på viss tid som med sex år överstiger det högsta straff som kan följa på brottet eller, om det är fråga om flera brott, det högsta straff som med tillämpning av 2 § kan följa på brotten. Straffet får dock inte överstiga arton år.

Brott som någon har begått innan han eller hon fyllt arton år får inte läggas till grund för en sådan förhöjning som anges i första stycket.

En utländsk dom får tillmätas samma verkan som en svensk.

³ Senaste lydelse 2025:579.

⁴ Senaste lydelse 1986:645.

⁵ Senaste lydelse 2016:508.

⁶ Senaste lydelse 2021:1103.

16 §⁷ Om det behövs för att minska risken att den som står under övervakning begår nya brott eller för att på annat sätt underlätta hans eller hennes anpassning i samhället, får Kriminalvården besluta om särskilda föreskrifter som ska följas av den övervakade. En särskild föreskrift som avses i andra stycket 7 får även beslutas om det kan antas behövas för att tillgodose målsägandens behov av trygghet.

En särskild föreskrift ska beslutas för en viss tid, högst ett år åt gången, och får avse

1. på vilket sätt och i vilken omfattning den övervakade ska hålla kontakt med övervakaren eller Kriminalvården,
2. skyldighet för den övervakade att lämna underrättelse till övervakaren eller Kriminalvården om att han eller hon uteblivit från en arbetsplats, skola eller annan i föreskriften angiven verksamhet eller inrättning,
3. deltagande i återfallsförebyggande eller missbruksrelaterad programverksamhet,
4. missbruksvård, psykiatrisk vård eller annan behandling,
5. arbete, utbildning eller annan sysselsättning,
6. anvisningar om boendet,
7. vistelseort eller andra anvisningar om på vilka platser eller inom vilka områden den dömda ska vistas eller inte får vistas, eller
8. skyldighet att lämna blod-, urin-, utandnings-, saliv-, svett- eller hårprov för kontroll av att den övervakade inte är påverkad av alkohol, andra beroendeframkallande medel, något sådant medel som avses i 1 § lagen (1991:1969) om förbud mot vissa dopningsmedel eller någon sådan vara som omfattas av lagen (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor.

Om den övervakade är skadeståndsskyldig på grund av brottet, får en särskild föreskrift beslutas om när och hur skadeståndsskyldigheten ska fullgöras. En sådan föreskrift får beslutas endast i den utsträckning det inte kan antas motverka den övervakades anpassning i samhället, med hänsyn till hans eller hennes ekonomiska situation eller övriga omständigheter.

En särskild föreskrift som avses i andra stycket 7 ska, oavsett vad som följer av första stycket, beslutas om

1. den dömda är involverad i, eller har koppling till, en grupp av personer som utövar allvarlig brottslighet, och
2. det finns risk för att den dömda kommer att begå eller på annat sätt medverka till allvarlig brottslighet på en viss plats eller inom ett visst område.

17 §⁸ Om det behövs för att kontrollera att en särskild föreskrift enligt 16 § följs får Kriminalvården besluta om elektronisk övervakning. En särskild föreskrift som beslutats enligt 16 § fjärde stycket ska förenas med villkor om elektronisk övervakning om det inte är uppenbart obehövligt.

Elektronisk övervakning får beslutas för högst sex månader åt gången.

28 kap.

3 §⁹ Skyddstillsyn får förenas med fängelse i lägst en och högst sex månader.

Om rätten förenar skyddstillsyn med fängelse, får den inte samtidigt döma till böter enligt 2 § eller meddela föreskrift om samhällstjänst.

⁷ Senaste lydelse 2025:1054.

⁸ Senaste lydelse 2021:249.

⁹ Senaste lydelse 2025:1414.

Om förhållandena kräver det, får rätten bestämma att domen på fängelse ska verkställas trots att den inte har fått laga kraft.

SFS 2026:924

29 kap.

4 §¹⁰ Vid straffmätningen ska rätten, utöver brottets straffvärde, i skärpande riktning ta hänsyn till om den tilltalade tidigare gjort sig skyldig till brott. Det gäller dock endast om den tidigare brottsligheten inte i tillräcklig utsträckning beaktas genom påföljdsvalet eller genom att villkorligt medgiven frihet förklaras förverkad.

Vid bedömningen av den tidigare brottslighetens betydelse för straffmätningen ska det särskilt beaktas

1. vilken omfattning den tidigare brottsligheten haft,
2. vilken tid som förflutit mellan brotten eller mellan tidpunkten för villkorlig frigivning och den nya brottsligheten, och
3. om den tidigare och den nya brottsligheten är likartade, om brottsligheten i båda fallen är särskilt allvarlig eller om den nya brottsligheten är mer allvarlig än den tidigare brottsligheten.

Denna lag träder i kraft den 2 juli 2026.

På regeringens vägnar

PÅL JONSON

Walo von Greyerz
(Justitiedepartementet)

¹⁰ Senaste lydelse 2010:370.